

ATATÜRK'ÜN DEVLETÇİLİĞİNDEN BİR ANI

Aydınlık Gazetesi, 8 Ağustos 2020

Yıldırım Koç

Salı günü yazım, TEKEL ve bu arada Atatürk döneminde yaratılmış kamu kuruluşlarının tüketiciye, üreticiye ve işçiye/memura yaptığı büyük katkılarla ilgiliydi. Yazımın yayımlandığı gün, değerli arkadaşım Selçuk Ünal'dan bir mektup aldım. Yaklaşık aynı kuşağın insanlarıyız. Onun anı ve gözlemlerini, hiçbir değişiklik yapmadan, sizlerle paylaşmak istiyorum.

SÜMERBANK MAĞAZALARI

Günaydın çok değerli hocam.

Bugünkü yazınız altmış yıl öncesinden başlayan günlere götürdü sessiz sedasız. Bugünlerin kavurucu sıcaklarının da etkisi olmalı ki ilk Urfa'yı (Şanlı Urfa) hatırladım; sanırım tek bir Sümerbank mağazası vardı.

Yaz sıcaklığında geniş, büyücek bir mekânda tavandan gelen gürültüsüz patırtısız adeta kucaklayan, sanki okşayan ama güçlü bir esintinin serinliği ile gözünüzü etrafta gezdiriyorsunuz. Yerler tertemiz pırl pırl. Raflarda sıra sıra rengarenk bezler, top top kumaşlar. Annem ve arkadaşlarıyla gittiğimiz Sümerbank mağazasındayız. Tavanda çocuk gözlerimle hayran hayran izlemeye çalıştığım dev vantilatörün kolları helikopter pervanesi gibi, ama sanki denize gömülmüşçesine sessizlikte dönüyor dönüyor. Dışarıdaki cehennemle, kırık dökük viranlığın dağınık telaşıyla ilgisi yok mağazanın. İçerde bir ferahlık, serinlik ve herkesin sanki büyük ikramiye kendisine çıkmışçasına gizlediği tarifsiz heyecan kıpırtısını zor bastıran yaramaz bir sevinci çocuk yüreğimde zor saklayabildiğim belli oluyor. Annemle göz göze geliyoruz. Yüzünde derin bir ciddiyet. Mağaza personelinin işlerini ciddiyetle yaparken takındıkları tavır herkese yansımış. Çok ama çok önemli bir yerde olduğumuz kesin.

Sonra Kars'ı hatırladım. Babam astsubaydı. Urfa'da beş yıl kaldıktan sonra tayini Kars'a çıkmıştı. Serhat Kars. Oradaki Sümerbank Mağazası da aynı tertip temizlikte bu kez tam tersi dışarıdaki kar fırtına, tipi dondurucu soğuktan sonra içerdeki sıcaklık yine cennet gibi karşılıyor sizi. Yine aynı renk cümbüşü. Personelin aynı titiz ve saygılı duruşu herkesi bu ciddiyete davet ediyor. Devletin şefkati, gücünü hatırlatırcasına ortadaki dev sobadan yayılan sıcaklığın dalga dalga herkese ulaşması, dışarıdaki korkunç soğuğa rağmen cömertçe ısıtması.

Yazları memlekete, Boyabat'a giderdik. Orada da Sümerbank Mağazası vardı. Urfa ve Kars'taki kadar büyük değilse de yine de kasabanın en görkemli Mağazasıydı. Aynı özen, temizlik ve ciddiyet. Hiç kimsenin yadsıyamayacağı tertip düzen, güven ve huzur.

DEVLETÇİLİK DÖNEMİNDE ANKARA

Kars'tan sonra Ankara'ya geldik. 1964-1965 Ankara Atatürk Erkek Lisesi. Müthiş görkemli bir okul. O zaman bile binlerce öğrencisi vardı. Ankara'nın en seçkin ailelerin çocukları arasındayım. Evimiz Anıttepe'deydi. Biraz yürümek zorundaydım. Yollar, mağazalar inanılmaz güzellikte. Okuldan eve gelişim neredeyse bir saati bulurdu. Annem azıcık gecikmeme ses çıkarmazdı. Günlük elli kuruş harçlığım oldukça yeterliydi. O günler azlığını yada çokluğunu düşünmezdim. O yıllarda Ankara'da yaşayıp da Atatürk Orman Çiftliğinin pastörize sütünü bilmeyen var mıdır? Bazı zamanlar, hemen her gün bir küçük şişe süt alıp oracıkta içebiliyordum. Birçok arkadaşımın da aynı olanağa sahip olduğunu hatırlıyorum. Elbet Başkent ve taşra farkını sonradan çok acı örnekleriyle öğrendik ama bu olanağın örneklenerek tüm yurda yayılmasını kim istemezdi ki?

Hele de Ankara'da Ulus'taki Sümerbank merkez mağazası, o nasıl dev bir mağazaydı. Kat kat, dolaş dolaş bitmez. Takım elbiseler, gömlekler, ayakkabılar. O muhteşem çeşit çeşit yün battaniyeler. Deri çantalar. Şapkalar. En son şapkamı orta üçte giymiştim. Porselen yemek takımları,

seramikler, züccaciye daha ne anlatsam eksik kalacak. O dev mağazanın bugün yanından geçerken yüreğimin sızlaması artık neredeyse gerçek bir ağrıya dönüşecek.

Elbet o günlerin geri geleceğine bütün partililerimiz gibi ben de inanıyorum. Biz devletimizin şefkatini, gücünü Cumhuriyet'in kimsesizlerin herşeyi olduğunu yaşamış bilmiş ve bunlardan tedariklenmiş, nimetlenmiş bir kuşaktan geldiğimizi unutmayacağız. O günleri ve onları geri getirmek için var gücümüzle çalışmak zorunda olduğumuzu biliyoruz. Onlar dedim de, onlar yazınıza başlık olanlar, Kendileri gidip adları yadigar kalanlar - TEKEL-SÜMERBANK-DDY-TŞFAŞ-MKE-TKİ vb.

Hem adları hem de kendileri gelecek. Hiç kuşku duymuyoruz. Belki yarın, belki yarından da yakın.

Saygılar, sevgiler, selamlar

Selçuk Ünaldı - BURSA